

05-04-2017

Til Undervisningsudvalget

Videns Pædagogiske Aktivitets Centre (VPAC) er støttet af Undervisningsministeriet. Formålet er at give børn og voksne viden og indsigt i natur, historie og naturvidenskab gennem lærerige og udfordrende aktiviteter for alle sanser. Der er 16 VPAC-centre i Danmark.

Den åbne skole

VPAC-centrene har en ambition af at spille en central rolle i den åbne skole, og vi gør derfor en aktiv indsats for hele tiden at udvikle skolesamarbejdet.

- VPAC-centrene har en meget veludviklet skoletjeneste med et samlet besøg af over 200.000 skolebørn hvert år.
- Skolelærerne oplever, at VPAC-centrene "kan tilbyde noget, som skolerne ikke kan selv". Det svarer 89% af skolelærerne efter afholdt undervisningsforløb på **Sagnlandet Lejre**. En skolelærer for en 4. klasse skriver bl.a. i evalueringen om læringsmulighederne: "*Fantastisk! Jeg henlagde gerne al min historieundervisning til stedet her*".
- VPAC-centrene tilbyder en lang række af undervisningsforløb, der lever op til fællesmålene i folkeskolereformen. Ofte er der tale om et før – under – og efter. På **Universe** sættes der fx fokus på den naturvidenskabelige arbejdsmetode, som et led i at styrke elevernes forståelse af sammenhængen mellem teori og praksis. Flere af VPAC-centrene har desuden udviklet særlige forløb for gymnasierne, bl.a. **Vadehavscentret**, der har forløb inden for økologi, fysiologi, bioetik og naturgeografi.
- VPAC-centrene stiller undervisningsfaciliteter til rådighed, som skolerne ikke selv har. Flere skoler bruger fx **NaturBornholms** naturværksted til undervisning i mikroskopering og dissektion af planter og mindre dyr – hvilket kan være vanskeligt at arbejde med på skolen – mens **Tycho Brahe Planetarium** netop har åbnet et nyt undervisningslokale SpaceLab, der skal danne ramme om tværfaglige naturvidenskabelige hands-on forsøg inden for fagene biologi, fysik/kemi og geografi.
- VPAC-centrene er med til at skabe forudsætningerne for, at skolelærerne kan bruge os bedst mulig i undervisningen. På **Aqua** kan studerende på lærerseminarerne fx komme i praktiske forløb i 3 måneder, hvor de ender som naturformidler over for en skoleklasse, hvilket giver dem erfaring med og inspiration til, hvad man kan bruge den åbne skole til.
Økolariet udarbejder bl.a. fællesfaglige fokusforløb i samarbejde med Vejle Kommunes Sciencelærernetværk til kommunens lærere.
- VPAC-centrene vil vække nysgerrighed og interesse for naturvidenskab, teknologi, natur og historie. Flere af VPAC-centrene bl.a. **Geo Center Møn** uddanner desuden "Exciters" i 7. klasser, der skal hjem og skabe begejstring for naturvidenskab hos deres klassekammerater. På **Lille Vildmosecentret** uddanner de Junior Rangers, som også arbejder videre med naturformidling for deres skolekammerater hjemme på deres egen skole.

- På VPAC-centrene oplever vi ofte, at de sociale dynamikker ændrer sig i skoleklasserne, når undervisningen tages ud af de vante rammer og bliver mere hands-on-baseret med lærerige og udfordrende aktiviteter for alle sanser. Flere af VPAC-centrene laver desuden målrettede indsatser for elever med særlige forudsætninger – fx har **Experimentarium** et samarbejde med Metropol om "Spiralprojektet", der handler om at give skoletrætte elever lyst til læring.

Bedre veje til en ungdomsuddannelse

VPAC-centrene vil gerne gøre opmærksom på de muligheder, der ligger i et samarbejde, når det kommer til at forbedre de unges uddannelsesmuligheder.

- Flere af VPAC-centrene arbejder sammen med produktionsskoler. På **Ribe Vikingecenter** er det helt integreret, så de unge arbejder med håndværk, dyrehold, køkken/café, butik, service og formidling. Det sker på en rigtig virksomhed, som er en del af oplevelsesøkonomien – et af de hurtigst voksende erhverv i Danmark – hvor der skabes nye arbejdspladser i yderområderne. På **Bornholms Middelaldercenter** har man lavet forløb á 12 ugers varighed målrettet udskolingselever under temaet "Fra gamle håndværk til nutidige Erhvervsuddannelser".
- VPAC-centrene indgår ofte aftaler om erhvervspraktik på mange forskellige niveauer. **Fjord & Bælt** laver fx forløb med både de fagligt stærke unge og unge med særlige behov. De har haft praktikanter fra udskoling, produktionsskoler, dyrepasseruddannelsen, gymnasiet og universitetet, samt unge i afklaringsforløb/praktik. Erhvervspraktikken hjælper de fagligt stærke unge til at blive afklaret i forhold til videre uddannelse, mens de unge med særlige behov oplever at lave noget nyttigt og blive set på som en ressource i stedet for et problem. Specielt kan forløb/praktikker over længere tid give godt udbytte – både for os, men også for de unge.
- VPAC-centrene har udstillinger og formidling, som ofte berører elementer af indholdet i ungdomsuddannelserne. I **Kulturcentret ASSISTENS** har de udviklet et undervisningsmodul til social- og sundhedsuddannelserne. Her får de studerende konkret viden om, hvordan døden er håndteret i Danmark igennem tre århundreder. Modulet lægger endvidere op til etiske diskussioner af, hvordan vi møder døden, de døende og deres pårørende i dagens samfund.
- Flere VPAC-centre arbejder sammen med kommunerne omkring aktivering af borgere. **Middelaldercentret Nykøbing Falster** har fx et tæt samarbejde med kommunen, hvor de igennem sagsbehandlere får anvist folk i arbejdsprøvning, aktivering, løntilskud og andre fra det tredje arbejdsmarked. Disse folk indgår på lige fod med resten af medarbejderne i forskellige teams. Det kan være i formidlingen, i rengøringen eller i forvaltningen. Middelaldercentret har gode erfaringer med at hjælpe disse

mennesker videre i andre jobs eller give dem en oplevelse af at høre til et sted. Der er plads til forskellighed på centrene.

- VPAC centrene er moderne virksomheder, som både bag facaden og up front, har brug for at være opdateret på teknologien. Erhvervsakademi Sjælland og **Sagnlandet Lejre** har fx indgået en partnerskabsaftale om virksomhedspraktikpladser til rådighed for studerende, der er relevant i forhold til indholds krav i de enkelte uddannelser og med praksisnære opgaver, der er vigtige at få løst for Sagnlandet Lejre (IT- uddannelse med datamatik, webdesign, økonomiske uddannelser med markedsføring og evenmanagement, fødevareuddannelser med fødevareteknologi). Derudover gennemføres der praktikorienterede eksamensprojekter, der også omfatter lærer- og pædagogseminarer.

På vegne af VPAC-centrene i Danmark

Tycho Brahe Planetarium, Experimentarium, Historiecenter Dybbøl Banke, Sagnlandet Lejre, Universe, Vadehavscentret, NaturBornholm, Økolariet, Geo Center Møn, Lille Vildmosecentret, Ribe Vikingecenter, Bornholms Middelaldercenter, Kulturcentret ASSISTENS, Fjord & Bælt, Aqua, Middelaldercentret Nykøbing Falster.

Med venlig hilsen

Bjarne Clement

Leder

Ribe Vikingecenter og Produktionsskolen Lustrupholm

Lustrupvej 4, DK 6760 Ribe

www.ribevikingecenter.dk

<mailto:bjarne@ribevikingecenter.dk>

Tel. +45 75 411 611

Mobil. +45 2041 8022